

Šiandien po ilgiau nei metus trukusios rekonstrukcijos visuomenei duris atvėrė Pašilių stumbrynai. „Stumbrų apsaugos priemonių įgyvendinimo“ projekto metu atlikus stumbryno atnaujinimo darbus sukurta patogesnė infrastruktūra stumbrams ir jų lankytojams bei prisidės prie šių stambiausių Lietuvos žinduolių, gyvenančių netinkamoje teritorijoje (Kėdainių, Panevėžio r. sav.), populiacijos apsaugos ir valdymo.

Pašilių stumbryno atidarymo renginio metu moksleiviai išrinko vardus dviems šiemet gimusiems stumbrų jaunikliams: Gilminas ir Gibradimas. Pagal tarptautinį susitarimą, šiame stumbryne gimstantiems stumbriukams duodami vardai, prasidedantys raidėmis GI.

„Džiaugiuosi, kad istoriniame stumbryne sutvarkyta aplinka, pritaikytos sąlygos jų gyvensenai miške. Dabar dar pritaikyta ir visuomenės poreikiams, kad žmonės galėtų ateiti ir stebėti stumbrus gyvoje gamtoje“, – įveiktu iššūkiu dėl stumbrų išsaugojimo džiaugėsi Aplinkos ministras Simonas Gentvilas.

„Pašilių stumbryno atnaujinimo šventės laukėme drauge su visuomene – tai didžiausias ir svarbiausias iš šiais metais VMU vykdomų virš 700 rekreacinių objektų atnaujinimo projektas, reikšmingas tiek lankytojams, tiek stumbryne gyvenantiems stumbrams, tiek ir jų populiacijai laisvėje“, – teigė VMU generalinis direktorius Valdas Kaubė.

Objekto rekonstrukciją vykdė Valstybinių miškų urėdija partnerystės sutarties su Valstybine saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos pagrindu pagal projektą „Stumbrų apsaugos priemonių įgyvendinimas“. Ši veikla finansuota finansuojamą Europos Sąjungos struktūrinių fondų Sanglaudos fondo lėšomis. Į stumbryno atnaujinimą investuota 1 mln. 111 tūkst. 533 Eur (be PVM), atnaujinimo darbai pradėti 2022 m. birželio 10 d., baigti – 2023 m. liepos 10 d.

„Džiaugiamės bendru darbu su VMU atnaujinant istorinį, daugiau kaip 50 metų veikiantį, stumbryną Pašiliuose. Atnaujintas stumbrynai Krekenavos regioniniame parke ir naujasis stumbrynai Dzūkijos nacionaliniame parke, Stėgaliuose prisideda prie efektyvesnio Stumbrų apsaugos plano įgyvendinimo, taip pat visuomenės švietimo apie šią ypatingą gyvūnų rūšį.“, – VSTT direktorė Agnė Jasinavičiūtė.

Objekto rekonstrukcijos metu pakeista aptvaro tvora, kadangi ankstesnė jau buvo pavojingai susidėvėjusi, renovuotas stumbryno administracinis pastatas ir kiti infrastruktūros objektai. Įrengti valymo įrenginiai, stumbrų stebėjimo bokštelis, girdyklos, pavėsinės gyvūnams, įrengtos teritorijos stebėjimo kameros, aptvaras suskirstytas į 4 atskiras dalis skirtingoms

stumbrų bandoms. Vienas iš suskirstytų aptvarų pritaikytas moksliniams tyrimams. Lankytojai stumbrų gyvenimą gali stebėti nuo dengtos pakylės – apžvalgos aikštelės, atsinešti užkandžių ir praleisti popietę naujose pavėsinėse šalia stumbrų aptvaro. Apie stumbrų elgseną, fiziologiją bei Pašilių stumbryno istoriją lankytojams ir toliau pasakos stumbryne dirbantys VMU darbuotojai.

Pašilių stumbryne gyvenantys stambiausi Lietuvos laukiniai gyvūnai įrašyti ne tik į Lietuvos, bet ir į tarptautinę Raudonąją knygą. Pašilių stumbrynas – unikali vieta, kur iš arti galima stebėti stumbrų gyvenimą ir kur jiems sukurtos artimos natūraliai aplinkai gyvenimo sąlygos. Pirmieji du belovežo stumbrai į Pašilių miško aptvarus atvežti 1969 m. iš Prioksko-Terrasny rezervato Serpukhovo srities Rusijoje. Naujai įrengtame stumbryne 1971 m. gimė pirmasis jauniklis. Šie žinduoliai retuose lapuočių ir mišriuose miškuose, kalnuose, stepėse buvo plačiai paplitę iki XVI a., tačiau dėl žemdirbystės plėtros ir intensyvios medžioklės gyvūnai buvo išstumti į gūdžius, nuošalius miškus ir iki XIX a. vidurio Lietuvoje buvo išnaikinti. Šiuo metu laisvėje Lietuvoje priskaičiuojama apie 250.

Valstybinių miškų urėdijos prižiūrimas 50 ha plotą užimantis Pašilių stumbrynas įsikūręs Panevėžio r. Girelės viensėdyje.

